

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/279/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318201093
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1318201093.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakvárovej, v právnej veci povinného platiť výživné : K. K., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. č. 7, XXX XX D., proti oprávnenému : T. K., nar. XX.X.XXXX, bytom U. č. XX, XXX XX I., zastúpený U., bytom U. č. XX, XXX XX I., o návrhu na zníženie výživného, na odvolanie povinného platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 17.1.2019, č.k. 11 Pc/2/2018-64, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č.k. 37P/382/2015-126, zo dňa 29.9.2016, ktorým bola naposledy stanovená vyživovacia povinnosť povinného voči oprávnenému tak, že výživné sa znižuje na čiastku 190 eur mesačne, ktoré je povinný platiť najneskôr do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám oprávneného, s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.) a vo zvyšku návrh zamietol (výrok II.). Výrokom III. s použitím § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 62 ods.1 až 5, § 78 ods.1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) a vecne tým, že naposledy bola vyživovacia povinnosť povinného na oprávneného, určená rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III, č.k. 37P/382/2015-126, zo dňa 29.9.2016 (právoplatného dňa 6.12.2016), kedy súd zvýšil výživné zo sumy 166 eur na 220 eur mesačne. Za zmenu pomerov na strane povinného posúdil uzatvorenie manželstva povinným dňa 22.9.2017 a narodenie dcéry O. K. z tohto manželstva (XX.X.XXXX). Pri následnom rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti zobral do úvahy možnosti a majetkové pomery povinného platiť výživné, keďže schopnosti a možnosti rodiča súd hodnotí zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti uplatnenia v danom regióne. Pokiaľ povinný za podstatnú zmenu pomerov, odôvodňujúcu zníženie výživného, považoval aj novú pracovnú pozíciu s menším platom (povinný v spore preukázal príjem za obdobie január až august 2018 vo výške 916,62 eur a v období september 2018 až november 2018 vo výške 734,40 eur netto), súd prvej inštancie zistil, že čase posledného rozhodovania súdu (vec vedená na Okresnom súde Bratislava III, pod sp.zn. 37P/382/2015) bol príjem povinného 691,53 eur mesačne a nevlastnil žiaden majetok, kým v súčasnosti je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome. Súd prvej inštancie v odôvodnení

rozhodnutia konštatoval, že ku skončeniu predchádzajúceho zamestnania (ktoré povinný označil ako zamestnanie s vyšším príjmom), došlo v dôsledku uzatvorenia dohody o skončení pracovného pomeru a bolo to dobrovoľné rozhodnutie povinného ukončiť pracovný pomer s vyšším príjmom. Zníženie príjmu povinného v dôsledku jeho dobrovoľného rozhodnutia, preto neposúdil ako podstatnú zmenu pomerov, pre ktorú by bolo potrebné výživné znížiť, keď povinný nepreukázal ani to, že zamestnanie opustil kvôli rizikovému tehotenstvu manželky. Argumentáciu povinného, že oprávnenému posielal mimo súdom stanoveného výživného ďalšie peniaze (v roku 2017 sumu 290 eur a v roku 2018 sumu 25 eur), že vo firme prepúšťajú a že na stavbu domu a kúpu pozemku v obci J., si zobral hypotéku, ktorú spláca, súd prvej inštancie nevezal pri posudzovaní návrhu na zníženie výživného v úvahu.

3. Súd prvej inštancie z výsluchu matky oprávneného zistil, že táto podniká, spláca hypotéku vo výške 222 eur mesačne a jej čistý príjem predstavuje sumu cca 800 eur mesačne. V súvislosti s vyživovacou povinnosťou matky pripomenul, že táto si ju plní osobnou starostlivosťou, ale nie je oprávnená vyžadovať od syna prispievanie na domácnosť, nakoľko on sám nie je zárobkovo činný a výživné od otca slúži na pokrytie jeho výdavkov. Z výsluchu oprávneného zistil, že tento je študentom prvého ročníka STU, platí si internát, cestovné, električku, pomôcky do školy, stravu a náklady na šport. Z takto zisteného skutkového stavu, pri zohľadnení v konaní preukázaného príjmu povinného vo výške cca 900 eur netto, pribudnutia ďalšej vyživovacej povinnosti povinného a skutočnosti, že manželka povinného je na rodičovskej dovolenke, súd prvej inštancie návrhu čiastočne vyhovel, výživné znížil a zaviazal prispievať povinného na výživu sumou 190 eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.

4. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie povinný platiť výživné namietajúc, že súd prvej inštancie nebral v úvahu, že opustil zamestnanie z dôvodu rizikového tehotenstva manželky, ktoré bolo doložené tehotenskou knižkou a práceneschopnosťou a ani zhoršujúce sa podmienky v terajšej práci zmenenou pracovnou zmluvou, ktorú vie doložiť. Na základe uvedeného odvolateľ žiadal vydanie nového rozsudku.

5. Oprávnený v písomnom vyjadrení sa k riadne doručenému odvolaniu uviedol, že v nadväznosti na to, že navštevuje vysokú školu a býva na internáte, si z výživného uhrádza stravu, pomôcky do školy, telefón a jeho matka mu uhrádza internát, náklady súvisiace s MHD, lekárov, lieky, oblečenie, drogériu a iné výdavky (vrátane mimoriadnych). Keďže ceny od 2/2019 išli hore, toto výživné nepostačuje ani na stravu, na ktorú mu musí prispievať jeho matka. Dôvod požadovaného zníženia výživného - starostlivosť o manželku a s tým súvisiaci odchod zo stáleho zamestnania je neakceptovateľný, keďže povinný mal v tom čase hypotekárny úver a vedel, že má výdaje. Oprávnený uviedol, že podľa jeho informácií odvolateľ zmenil zamestnanie a našiel si novú prácu. Pokiaľ mu jeho príjem nepostačuje, môže si nájsť ešte jednu prácu tak ako jeho matka. Vo vyjadrení oprávnený napokon konštatoval, že vzhľadom na infláciu a rast cien bude uvažovať o návrhu na zvýšenie výživného.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný odvolacími dôvodmi, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 2 ods.1 C.m.p., § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a podľa § 65, § 66, v spojení s § 395 C.m.p., dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne a podané odvolanie nie je dôvodné.

7. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods.1 C.m.p., § 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

12. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Predmetom daného konania je návrh povinného platiť výživné na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k oprávnenému (plnoletému synovi) na sumu 100 eur mesačne, a to zo sumy mesačného výživného vo výške 220 eur mesačne určeného mu naposledy rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 29.9.2016, 37P/382/2015-126.

16. V nadväznosti na citované zákonné ustanovenia odvolací súd ako prvoradé konštatuje, že výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu odkázaného na neho výživou, je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť.

Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod.. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného za zmenu pomerov v zmysle § 78 ods.1 Zákona o rodine treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane dieťaťa, alebo rodičov, na ktorých je odkázané výživou. Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo od posledného rozhodnutia o výživnom k zmene pomerov, a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného.

17. V prejednáwanej veci súd prvej inštancie postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu povinného platiť výživné na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k oprávnenému z hľadiska reálne existujúcich odôvodnených potrieb oprávneného, ako aj z hľadiska schopností a možností povinného (a i matky oprávneného) a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods.1 Zákona o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase poslednej úpravy výživného, t.j. v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava III, ktorý rozsudkom č.k. 37P/382/2015-126, zo dňa 29.9.2016 (právoplatného dňa 6.12.2016), zvýšil výživné na oprávneného zo sumy 166 eur na 220 eur mesačne. Odvolací súd sa v plnej miere stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie v tom, že za zmenu pomerov na strane povinného platiť výživné posúdil uzatvorenie manželstva povinným dňa 22.9.2017, narodenie dcéry O. K. z tohto manželstva (XX.X.XXXX), zmenu jeho majetkových pomerov (spoluvlastníctvo rodinného domu a pozemku v obci J.) a nezohľadnil zmenu vo výške jeho príjmu naviazanej na zmenu pracovnej pozície s nižším platom (povinný v spore preukázal príjem za obdobie január až august 2018 vo výške 916,62 eur a v

období september 2018 až november 2018 vo výške 734,40 eur netto, v roku 2016 dosahoval príjem 691,53 eur mesačne a ďalší príjem z brigád cca vo výške 220 eur mesačne). Za dôležité považuje v tejto súvislosti zdôrazniť, že procesná vyšetrovacia zásada nepredstavuje možnosť úplnej nečinnosti účastníkov konania, ktorí sú povinní aj v mimosporových konaniach úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Preto pokiaľ povinný platíť výživné v priebehu konania svoje tvrdenia o tom, že dôvodom skončenia výkonu práce u zamestnávateľa, u ktorého dosahoval v roku 2018 vyšší príjem, bolo rizikové tehotenstvo manželky nepreukázal, súd prvej inštancie na túto argumentáciu správne neprihliadal.

18. Za správne a podložené považuje odvolací súd i skutkové zistenia týkajúce sa zmeny pomerov na strane oprávneného, vyplývajúcej zo samotného uplynutia doby 3 rokov od poslednej úpravy výživného, zmeny formy štúdia (oprávnený je študentom STU v Bratislave) a z prirodzeného nárastu životných nákladov, aj s ohľadom na jeho pribúdajúci vek a skutočnosť, že jeho potreby sú potrebami už dospelého človeka. Je treba zdôrazniť, že pri stanovovaní výšky výživného povinnému rodičovi nie je možné v každom prípade vychádzať výlučne z exaktne vyčíslenej sumy a je možné zohľadniť odôvodnené potreby už plnoletého dieťaťa, vychádzajúc v tomto prípade z bežných nákladov na výživu osoby v dospelom veku a zohľadnenia potrieb súvisiacich s vysokoškolským štúdiom.

19. Vychádzajúc z uvedeného, po vzájomnom vyvážení v konaní zistenej zmeny pomerov na strane oboch účastníkov sa odvolací súd zhoduje so súdom prvej inštancie i v tom, že primerané zisteným okolnostiam danej veci je zníženie vyživovacej povinnosti povinného platíť výživné na sumu 190 eur mesačne. Zdôrazňuje, že výška zníženého výživného pokryje základné výdavky oprávneného, je zodpovedajúca v predošlej časti uvedeným zákonným ustanoveniam a pri jej určení súd (prvoinštančný a aj odvolací), nemohol prihliadať na povinnosti povinného súvisiace so splácaním hypotekárneho úveru, poskytnutého mu peňažným ústavom na obstaranie nehnuteľností v obci J. (§ 62 ods.5 Zákona o rodine).

20. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 C.m.p., v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keď v osobitnej časti o konaní vo veciach výživného plnoletých osôb nie je ustanovené inak a nebol dôvod pre použitie § 55 C.m.p..

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Cs.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 Cs.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).